

TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, lisanslı depoculuğa konu tarım ürünlerinin standartlarının belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanmasını ve ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, lisanslı depo işletmelerinin kuruluşu, faaliyetleri, işleyişi, denetimi ve ürün senetlerinin düzenlenmesi ile lisanslı depoculuk sistemine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununun 38 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

b) Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kota ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını,

c) Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen ürünlerin tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, nakliyesi, depolamaya ve şartlara uygun hale getirilmesi ve depolanması, ürün ambalajlarının onarılması, ürünün depodan çıkarılması gibi hizmetleri,

ç) Elektronik kayıt kuruluşu (EKK): Yönetim kurulunda örgün olan veya olmayan yükseköğretim kurumlarından mezun Bakanlık temsilcisi bulunan ve elektronik ürün senetlerinin oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Bakanlıktan lisans almış olan anonim şirketi,

d) Fon: Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonunu,

e) Kanun: 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununu,

f) Lisans: Bakanlıkça verilen faaliyet iznini gösterir belgeyi,

g) Lisanslı depo: Kanun kapsamında ürünlerin sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,

ğ) Lisanslı depo işletmesi/işleticisi: Ürünlerin depolanmasıyla iştigal eden ve bu Yönetmelik kapsamında geçerli bir lisansa sahip anonim şirketi,

h) Lisanslı depo teminatı: Lisanslı depo işletmesince, Kanunda ve ikincil düzenlemelerinde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi dolayısıyla meydana gelecek zararların karşılanmasını teminen Fona verilen Bakanlık tarafından kabul edilen ve Kanunda belirtilen nakit ve nakde çevrilebilen güvenceleri,

ı) Mudî: Depolama hizmetleri için ürününü lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,

i) Tartıcı: Lisanslı depoya getirilen ya da depodan teslim edilen ürünü tartmak ve tartım makbuzu düzenlemekle görevli gerçek kişileri,

j) Ürün senedi: Lisanslı depo işletmesince düzenlenen, ürünün mülkiyetini temsil ve rehnini temin eden kıymetli evrakı,

k) Ürün: Bakanlıkça çıkarılan tebliğlerle düzenlenen, depolanmaya uygun nitelikteki ve standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerini,

l) Yetkili sınıflandırıcı: Tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisanslı Depo İşletmesi Kuruluş ve Faaliyet İzni

Kuruluş izni verilmesinde aranılan şartlar

MADDE 5 – (1) Lisanslı depo işletmesinin kuruluşu, Bakanlığın iznine tabidir.

(2) Lisanslı depo işletmesinin kuruluşuna izin verilebilmesi için;

a) Depolanacak ürüne ilişkin piyasa yapısının, lisanslı depo kurulmasını gerektirecek nitelik ve düzeyde bulunması, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartlarının uygun olması,

b) Bir milyon TL'den az olmamak üzere depolama kapasitesine göre ilgili Tebliğle belirlenen tutarda ödenmiş sermayeye sahip olunması,

c) Pay senetlerinin tamamının nama yazılı olması,

ç) Kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerin üçüncü fıkrada belirtilen şartları haiz olması,

d) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olunması,

zorunludur.

(3) Lisanslı depo işletmesi kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerinin;

a) Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen nedenlerden dolayı yasaklı olmaması,

b) Kendileri veya sınırsız sorumlu oldukları kuruluşlar hakkında iflas kararı verilmemiş ve konkordato ilan edilmemiş olması,

c) Gerçek ve tüzel kişi ortakların, ortaklık payları dikkate alınarak, mali ve ticari itibar bakımından lisanslı depo işletmesinin itibarına zarar verebilecek nitelikte engel bir durumlarının bulunmaması,

zorunludur.

(4) Kuruluş başvurusunda bulunan şirketin unvanında "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk" ibaresinin bulunması gerekir.

Kuruluş izni verilmesinde aranılan belgeler ve kuruluş izni

MADDE 6 – (1) Lisanslı depo işletmesi kuruluş izni almak isteyenler dilekçe ile Bakanlığa başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir:

a) İçeriği ve şekli Bakanlıkça belirlenen kuruluş başvuru formu,

b) Depolanacak ürüne ilişkin piyasa yapısının, lisanslı depo kurulmasını gerektirecek nitelik ve düzeyde bulunduğu, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartlarının uygun olduğuna dair gerekçeli rapor,

c) 5 inci maddede belirtilen kuruluş şartlarına uygun hazırlanmış esas sözleşme,

ç) Sermayenin en az bir milyon TL'sinin ödendiğine dair belge,

d) Kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerinin 5 inci maddenin üçüncü fıkrasındaki şartları sağladığına dair yazılı beyanları,

e) Kamu tüzel kişileri hariç, tüzel kişi ortakların serbest muhasebeci mali müşavirlerce veya Bakanlıkça gerekli görülmesi durumunda yeminli mali müşavir ya da bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ait bilanço, gelir gider tablosu ile istenilen ek mali tabloları,

f) Yabancı uyruklu kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyeleri için, 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında aranılan şartların taşındığını gösterir, buldukları ülke yetkili makamlarınca onanmış belgelerin noterce tasdikli çevirileri,

g) Bakanlıkça gerekli görülen diğer belgeler.

(2) Başvuru dilekçesi ekindeki belgeler Bakanlıkça incelenir. Yapılan inceleme sonucunda gerekli şartları taşıdığı anlaşılanlara kuruluş izni verilir ve kuruluş işlemleri 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre tamamlanır.

(3) Bakanlık, şirket esas sözleşmesini matbu olarak düzenleyebilir ya da asgari unsurlarını belirleyebilir.

(4) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen belgenin tescil aşamasında ilgili ticaret sicili müdürlüğüne ibrazı zorunludur.

Faaliyete geçiş süreci

MADDE 7 – (1) Kuruluş izni alan şirket, faaliyet izni almadan ürün kabul edemez, ürün senedi düzenleyemez.

(2) Kuruluş başvuru formundaki bilgilerde değişiklik olması halinde bunlar Bakanlığa bildirilir.

(3) Kuruluş izni alan şirketçe, kuruluş tescilinin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmesini takiben en geç bir yıl içinde faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvuruda bulunulması zorunludur. Bu süre, gerektiğinde Bakanlık tarafından en fazla bir yıl uzatılabilir.

(4) Şirketin bir milyon TL'yi aşan ilave sermaye tutarı faaliyet izni için başvurma tarihine kadar ödenebilir. Sermayenin ödenmesine ilişkin Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümleri saklıdır.

(5) Üçüncü fıkrada belirtilen süre içinde Bakanlığa başvurmayan veya başvurusunun sonucunda kendisine faaliyet izni verilmesi uygun görülmeyenler ile kuruluştaki aranılan şartları kaybedenlerin faaliyet izni alma hakkı düşer.

(6) Faaliyet izni alma hakkı düşenlerin, en geç üç ay içinde esas sözleşmedeki ticaret unvanı ile amaç ve faaliyet konularını değiştirmesi ya da tasfiyeye girmesi zorunludur.

Faaliyet izni verilmesinde aranılan şartlar

MADDE 8 – (1) Lisanslı depo işletmesinin faaliyete geçmesi Bakanlığın iznine tabidir.

(2) Kuruluş izni alan şirkete faaliyet izni verilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) 7 nci maddede öngörülen süre içinde başvuruda bulunulması,
- b) Kuruluştaki aranılan şartların kaybedilmemiş olması,
- c) Depoların Bakanlıkça belirlenen şartları taşıması,
- ç) 18 inci maddeye uygun yeterli tartım, alet, cihaz ve kantarların bulunması,
- d) Borsa ve yetkili sınıflandırıcı ile sözleşme yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- e) Gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulması ve bu bilgi işlem altyapısına ilgili borsa ve talep halinde Bakanlığın ve Fonun erişiminin sağlanması,
- f) Bu Yönetmelikte öngörülen defter ve kayıtlara ilişkin yükümlülüğün yerine getirilmesi,
- g) Lisanslı depo teminatının verilmesi,
- ğ) 15 inci maddede belirtilen sigorta yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- h) Depolama kapasitesine göre Bakanlıkça belirlenen sermayenin tamamının ödenmiş olması,
- ı) Kayıt, bilgi ve belge sistemi ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak yeterli bir altyapı kurulması ve teknik donanım ile iç kontrol sisteminin oluşturulması,
- i) Lisanslı depoculuk faaliyetlerine uygun gerekli sayıda ve nitelikteki idari ve yardımcı personel ile tartıcı ve diğer teknik personelin istihdamının sağlanması.

Faaliyet izni verilmesinde aranılan belgeler

MADDE 9 – (1) Kuruluş izni alan şirket, faaliyet izni almak için dilekçe ile Bakanlığa başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) İçeriği ve şekli Bakanlıkça belirlenen lisans başvuru formu,

b) İşletmenin tesisleri ile lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depolayacağı ürünler için düzenlenmiş sigorta poliçelerinin onaylı suretleri,

c) Yetkili sınıflandırıcı ile akdedilen ve Bakanlıkça onaylanan sözleşme,

ç) Borsa ile akdedilen ve Bakanlıkça onaylanan sözleşme,

d) Teminat yükümlülüğünün yerine getirildiğini gösterir tutanak,

e) Depolama kapasitesine göre Bakanlıkça belirlenen sermayenin tamamının ödendiğine dair yeminli veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu,

f) Şirketin, serbest muhasebeci mali müşavirlerce veya Bakanlıkça gerekli görülmesi durumunda yeminli mali müşavir ya da bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ait bilanço, gelir gider tablosu ile istenilen ek mali tabloları,

g) Yöneticiler ile varsa şube sorumlularının ismi, T.C. kimlik numarası, ikamet adresi ve eğitim durumunu gösterir beyanname,

ğ) Personelin isim, unvan, görev ve sorumlulukları ile iş tanımlarını gösterir personel ve organizasyon şeması,

h) İşletmenin bina ve tesislerinin mülk sahibi veya kiracısı olduğuna dair yazılı beyan,

ı) İşletme ve depolar ile varsa şubelerin yerleşim planı,

i) Ürün senetlerinin Bakanlıkça bastırılmasını ihtiva eden dilekçe,

j) Şirket yönetim kurulunca belirlenen lisanslı depo ücret tarifesi ile Bakanlıkça öngörölmüş ise prim ve indirim tarifesinin Bakanlıkça onaylanmasına ilişkin dilekçe,

k) Ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişilerin isimleri ile orijinal imzalarının tescil ve ilan edildiğini gösterir Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi sureti,

l) Bakanlıkça belirlenen lisans bedelinin ilgili hesaba yatırıldığını gösterir dekont.

(2) Birinci fıkranın (d), (i), (j), (k) ve (l) bentlerinde belirtilen belgeler, Lisans Başvurusu İnceleme Komisyonu raporunun Bakanlıkça uygun görülmesinden sonra verilir.

İnceleme komisyonu

MADDE 10 – (1) 9 uncu maddeye göre sunulan belgelerin tam ve yeterli olduğunun tespiti halinde, Bakanlık bünyesinden ve/veya dışarıdan sayısı üçten az olmamak üzere teknik ve uzman kişilerden bir komisyon oluşturulur.

(2) Bakanlık, her bir lisans başvurusu için ayrı komisyon oluşturabileceği gibi belirleyeceği süre içinde yapılacak lisans başvuruları için tek bir komisyon da oluşturabilir.

(3) Bakanlık, bu incelemeyi oluşturacağı bir komisyon yerine denetim yapmaya yetkilendirdiği bir kuruluştan da talep edebilir.

(4) Lisans Başvurusu İnceleme Komisyonu;

a) Lisans kapsamındaki depo ve diğer tesislerin, Kanun ve ikincil düzenlemelerinde öngörülen teknik yeterlilikleri sağlayıp sağlamadığını,

b) İşletmede kullanılan alet, cihaz, tartım araçları ve kantarların sayı ve nitelik bakımından uygun olup olmadığını ve kullanım talimatlarının bulunup bulunmadığını,

c) Lisanslı depoculuk faaliyetlerine ilişkin gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulup oluşturulmadığını, bu bilgi işlem altyapısına ilgili borsa ve talep halinde Bakanlığın ve Fonun erişiminin sağlanıp sağlanmadığını ve sertifikaların temin edilip edilmediğini,

ç) Kayıt, bilgi ve belge sistemi ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak yeterli bir altyapının kurulup kurulmadığı ile teknik donanım ve iç kontrol sisteminin oluşturulup oluşturulmadığını,

d) Gerekli sayıda ve nitelikteki teknik, idari ve yardımcı personelin istihdam edilip edilmediğini,

e) Defter ve kayıtlara ilişkin yükümlülüklerin mevzuata uygun olarak yerine getirilip getirilmediğini,

f) Bakanlıkça gerekli görülen diğer hususları,

inceler ve inceleme sonucunu gerekçeleriyle birlikte bir rapora bağlayarak Bakanlığa sunar.

(5) Bakanlık, komisyonca düzenlenen raporu yetersiz bulursa veya ihtiyaç görürse konuyla ilgili ek ya da yeni bir inceleme yapılmasına karar verebilir.

(6) Yapılan incelemeye ilişkin olarak, bir gider belgesine veya bu mümkün olmazsa gideri yapanın beyanına dayalı giderler, inceleme sırasında lisans başvurusunda bulunanlarca ödenir.

Faaliyet izni

MADDE 11 – (1) Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda; 8 inci maddede öngörülen şartları taşıdığı anlaşılanlara ve 9 uncu maddede belirtilen belgeleri ibraz edenlere lisans verilir. Gerekli şartların sağlanmadığının ya da istenilen belgelerin ibraz edilmediğinin anlaşılması veya güven ve ticarî itibarı sarsıcı ya da lisans verilmesine engel geçerli bir sebebin varlığının tespiti hallerinde lisans verilmez.

(2) İki ya da daha fazla çeşit ürünün depolanması için bir lisans düzenlenebilir. Lisans belgesinde, hangi ürünlerin depolanabileceği ve bunların azamî kapasiteleri ile lisans kapsamında faaliyet gösteren tüm şubeler gösterilir.

(3) Lisans, iki yıl süre için geçerlidir ve devredilemez. Bu lisans, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân edilir.

(4) Lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunmak için Bakanlıktan lisans alınması zorunludur. Lisans alınmadan faaliyette bulunulamaz, lisanslı olmayan bir depo lisanslı depo şeklinde işletilemez ya da izin alınmadan lisanslı depo veya lisanslı depo işletmesi izlenimini verecek hiçbir isim, unvan, işaret ve benzerleri kullanılamaz.

(5) Lisanslı bir deponun herhangi bir nedenle lisans koşulları bakımından yetersiz hale gelmesi durumunda, depoyu yetersiz hale getiren nedenler ortadan kalkmadıkça bu depo ürünlerin depolanması amacıyla kullanılamaz.

(6) Lisans başvuru formunda yer alan bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde bunlar Bakanlığa bildirilir.

Lisansın yenilenmesi ve değiştirilmesi

MADDE 12 – (1) Lisansın, iki yıllık süresinin bitiminde yenilenerek geçerlilik süresinin uzatılması gerekir. Lisanslı depo işletmesinin depolama kapasitesini artırmak veya depolarda farklı ürün çeşitlerini depolamak istemesi halinde lisansın değiştirilmesi zorunludur.

(2) Lisansın yenilenmesi ve değiştirilmesi, lisans alınmasındaki usul ve esaslara tâbidir.

(3) Lisans belgesinde yer alan bilgilerde değişiklik halinde lisans belgesi yenilenir. Birinci fıkraya kapsamına girmeyen lisans belgesi yenilenmesinde, yerinde inceleme yapılması ihtiyaridir.

Lisansın zayi olması, askıya alınması ve iptali

MADDE 13 – (1) Lisans belgesi zayi olan lisanslı depo işletmesi gerekçeleriyle birlikte Bakanlığa başvurur. Bu durumda Bakanlık, lisanslı depo işletmesine verilmek üzere yeni bir lisans belgesi tanzim eder. Verilen belgede, orijinal lisans numarası ve tarihi belirtilir.

(2) Bakanlık, 45 inci madde hükümlerine göre lisansın askıya alınmasına veya iptaline karar verebilir.

(3) Geçerlilik süresi bitiminde yenilenmeyen, faaliyetlerinin tamamı durdurularak askıya alınan veya iptal edilen lisansa ilişkin belgeler, en geç yedi iş günü içinde Bakanlığa geri verilir. Askı süresi içinde iptal edilmeyen lisanslar, lisanslı depo işletmesine iade olunur.

(4) Bakanlığın, lisansın askıya alınmasına, iade edilmesine ve iptaline ilişkin kararları Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sözleşme, Sigorta, Teminat ve Lisansla İlgili Diğer Hususlar

Borsa ve yetkili sınıflandırıcılarla sözleşme

MADDE 14 – (1) Ürün senetlerinin güven içinde ticaretinin ve takibinin yapılabilmesini teminen borsa ile sözleşme yapılır. Sözleşmede; ürün senetlerinin borsaya kota ettirilmesi, hareketlerinin kontrol ve takibi, teyidi, iptali, bilgi akışının düzenli olarak sağlanması, lisanslı depolardaki ürünlerin gerektiğinde her zaman veya üçer aylık dönemleri geçmemek üzere Bakanlıkça uygun görülecek sürelerde borsaca incelenmesi ve kontrolü ile aralarındaki bilgi iletişim sistemine ilişkin hususlar ve Bakanlıkça belirlenecek diğer hususlar yer alır. Bakanlık, sözleşmeleri matbu olarak düzenleyebilir.

(2) Depolanacak veya depolanmış ürünlerin analiz, sınıflandırma ve belgelendirme işlemlerinin yürütülmesi için yetkili sınıflandırıcılarla sözleşme yapılır. Bakanlık bu sözleşmeleri matbu olarak düzenleyebilir.

(3) Bu maddede belirtilen sözleşmeler ve sözleşmelerde yapılacak değişiklikler, Bakanlık onayından sonra geçerli olur. Sözleşmenin herhangi bir nedenle feshini doğuracak bir sebebin ortaya çıkması halinde bu durum, taraflarca en geç beş iş günü içinde Bakanlığa bildirilir ve ayrıca mudilerin zarar görmemesi için gerekli tedbirler alınır. Sözleşmenin feshi, söz konusu bildirim Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren otuz günlük sürenin dolmasından sonra hüküm ifade eder.

Sigorta

MADDE 15 – (1) İşletme tesisleri ve lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depolanan ürünler için; hırsızlık, yangın, duman, infilak, deprem, dahili su basması, sel, grev-lokavt-kargaşalık, terör, fırtına, kar ağırlığı, yıldırım, yer kayması, kara, deniz veya hava araç çarpması ve benzeri diğer rizikolara karşı sigorta yaptırılması zorunludur.

(2) Ürünlerin sigortalanmasında depo kapasitesi esas alınır. Ürünler, Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, fiili depolama durumuna göre kademeli olarak da sigortalanabilir. Ancak bu şekilde düzenlenecek sigorta poliçesinin depoya konulan ürünlerin tamamını kapsamaması zorunludur.

(3) Depolanan ürün için düzenlenen sigorta poliçesinde, poliçe lehdarı hasarın meydana geldiği tarihteki mudîdir. Ancak, ürün senetlerinin teminat olarak gösterildiği hallerde kredi veya avans veren kuruluşun hakları saklıdır.

(4) Lisanslı depoda sigorta kapsamına giren bir hasar meydana gelmesi durumunda, lisanslı depo işletmesi bu durumu ve muhtemel zarar miktarını derhal Bakanlığa ve ilgili sigorta şirketine bildirir. Zarar hesabında, ilgili ürünün hasar gördüğü tarihte borsada oluşan ortalama fiyat, borsa ortalama fiyatı tespit edilemiyorsa Bakanlıkça ilgili ürün için belirlenen yurt içi ve/veya yurt dışı referans borsa veya borsalarda oluşan ortalama fiyat esas alınır.

(5) Lisanslı depo işletmesi hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça hasarın tespitini takiben en geç beş iş gününde istenen tüm belgeleri ilgili sigorta şirketine iletmek, sigorta şirketi de belgelerin ulaşmasını takiben en geç on iş gününde mudîye hasarın bedelini ödemek zorundadır.

(6) Bu Yönetmelik kapsamında öngörülen sigorta sözleşmelerinin feshedilmesi sonucunu doğuracak bir nedenin ortaya çıkması durumunda, ilgili sigorta şirketi bunu derhal Bakanlığa ve lisanslı depo işletmesine bildirmekle yükümlüdür. Sigorta sözleşmesinin feshi, ancak söz konusu bildirim Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren otuz günlük sürenin dolmasından sonra hüküm ifade eder.

(7) Lisanslı depo işletmesi, sigorta poliçesinde öngörülen kurallara uygun davranmak ve personelinin de bu sigorta hükümlerini ihlal edecek veya geçersiz kılacak davranışlardan kaçınmalarını sağlayacak tedbirleri almak zorundadır.

(8) Lisanslı depo teminatının sorumluluk sigortası olarak verilmesi halinde, bu sigorta ile birinci fıkrada belirtilen sigortaların aynı sigorta şirketine yaptırılması zorunludur.

Lisanslı depo teminatı

MADDE 16 – (1) Lisans kapsamındaki depo kapasitesinin ürün rayiç bedelinin %15'inden az olmamak üzere Bakanlıkça belirlenen ve kabul edilen lisanslı depo teminatının verilmesi zorunludur.

(2) Depo kapasitesi belirlenirken ürünün deponun bölümlerine kolayca taşınması, düzenli şekilde yerleştirilmesi, istiflenmesi ve depodan çıkarılması ile depoda bulunan cihaz, donanım, iş araç ve makinelerinin rahatça çalışabilmesi için gerekli boş alanlar ve geçiş yerleri gözetilerek lisanslı depo işletmesinin normal çalışma ve depolama faaliyetinde depolayabileceği azami ürün miktarı esas alınır.

(3) Teminat tutarının hesabında; lisanslı depo kapasitesinin hangi oranda hangi ürün çeşidine tahsis edildiğine dair Bakanlığa verilen lisans başvuru formu ile bu formda gösterilen ürün çeşitlerinin borsada en çok işlem gören tür ve sınıfına ilişkin içinde bulunulan aydan önceki son altı aya ait borsada oluşan ortalama fiyat, borsa ortalama fiyatı tespit edilemiyorsa Bakanlıkça ilgili ürün için belirlenen yurt içi ve/veya yurt dışı referans borsa veya borsalarda oluşan ortalama fiyat esas alınır.

(4) Depolama işleminin, lisans başvuru formunda belirtilen ürün çeşidi veya tahsis oranından farklı bir şekilde yapılmak istenmesi ve bu işlemin teminat tutarında değişikliğe yol açabilecek mahiyette olması halinde durum derhal Bakanlığa bildirilir.

(5) İstenen teminat tutarına eşit nakit para, banka teminat mektubu, gayrimenkul rehni veya sorumluluk sigortası, mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesinde temerrüde düşülmesi halinde Fona bu tür teminatı alış, satış, düzenleme ve transfer gibi her türlü tasarruflarda bulunma yetkisi veren bir gayri kabili rücu yetki belgesiyle birlikte verilir.

(6) Banka teminat mektubunun, Bakanlıkça kabul edilen Türkiye’de yerleşik bir bankadan alınması, vazgeçilmesi olanaksız ve kesin olması gerekir. Sorumluluk sigortasının, lisanslı depolarda depolanan ürünlerin mevzuatta öngörülen şekilde mudiye teslim edilmemesi rizikosu dahil, lisanslı depo işletmesi/işleticisinin Kanunda ve ikincil düzenlemelerinde öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesi dolayısıyla meydana gelecek zararları karşılayacak mahiyette olması şarttır.

(7) Lisanslı depo işletmesinin toplam hissesinin % 51’i veya daha fazlasına, kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, iktisadi devlet teşekkülleri, ticaret borsaları veya tarım satış kooperatifleri ve birlikleri ya da tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri tarafından sahip olunması durumunda, toplam teminatın %90’ına kadar gayrimenkul rehni ile teminat yükümlülüğü yerine getirilebilir. Diğer lisanslı depo işletmeleri için bu oran azami %75 olarak uygulanır.

(8) Lisanslı depo teminatı, Fon adına ve lehine düzenlenir. Bu teminatların muhafazası, Kanunda öngörüldüğü şekilde nakde çevrilmesi ve zarar görene ödenmesi, kanuni takibinin yapılması, ilgililer hakkında dava açılması, tahsili, yeterliliği, iadesi ve bunların Bakanlığa bildirilmesi, teminatla ilgili diğer hususlar ve tasarruflar Fon tarafından yerine getirilir.

(9) Bakanlık, lisansın değiştirilmesi veya yenilenmesi sırasında lisanslı depo teminatını kontrol etmeye, varsa eksik kalan teminat tutarını tamamlamaya, Fonun talebi ve/veya piyasadaki gelişmeler sonucunda lisanslı depo işletmesine yapılacak bir bildirimle teminat oranını yükseltmeye veya toplam teminat oranı içindeki gayrimenkul rehni oranını değiştirmeye yetkilidir.

(10) Eksik kalan teminat Bakanlığın bildirimini takiben en geç 30 gün içinde tamamlanır.

(11) Lisanslı depo işletmesince yerine getirilmesi gereken bir tazmin veya yükümlülüğün bulunmadığı Bakanlık ve Fon tarafından tespit edilmedikçe teminatlar iade olunmaz.

Bilgi işlem altyapısı

MADDE 17 – (1) Lisanslı depoculuk faaliyetlerine ilişkin gerekli bilgi işlem alt yapısı oluşturulur ve sertifikalar temin edilir. Oluşturulan bilgi işlem alt yapısına ilgili borsanın ve talep halinde Bakanlığın ve Fonun erişimi sağlanır.

Tartım araçları ve kantarlar

MADDE 18 – (1) 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ve 3516 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelere uygun olarak, lisanslı depoya giren ve çıkan ürünün tartımının yapılabilmesi amacıyla yeterli sayıda ve nitelikte tartım araçları ve kantarlar bulunur ve bunların doğru tartım yapması hususunda gerekli her türlü tedbir alınır.

(2) Tartım araçları ve kantarlara ilişkin yapılan işlem, kontrol ve denetimlerde, doğru tartım yapmadığı tespit edilen tartım araçları ve kantarlar, düzeltildikleri saptanıncaya kadar kullanılamaz.

Şubeler

MADDE 19 – (1) Depolama tesislerinin işletme merkezinin bulunduğu il sınırları dışında olması halinde; bu depolarla ilgili lisanslı depoculuk faaliyetleri, kurulacak şube bünyesinde yürütülür.

(2) Şubeler bünyesindeki depolar, lisans kapsamına alınırken yerinde inceleme yapılır.

(3) Merkez ve şubelerde; depolama hizmetlerinin sunumunda, rapor, kayıt, belgelendirme ile personel işlemlerinde standart ya da benzer bir yönetim sistemi ve uygulamasının olması esastır.

Lisans bedelleri ve diğer ücretler

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre verilen lisansa ilişkin bedeller, Bakanlıkça genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere peşin olarak tahsil edilir.

(2) Lisans bedelleri, her yıl 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere Bakan oluru ile belirlenir. Lisanslı depo işletmelerinin lisans bedelleri belirlenirken depo kapasiteleri dikkate alınır.

(3) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamında yapacağı veya yaptıracığı her türlü inceleme ve denetimler ile verilen hizmetlere ilişkin ücret ve masrafların tamamının veya bir kısmının ilgili lisanslı depo işletmesi tarafından karşılanmasını talep edebilir. Bu durumda ilgililer, ücret ve masrafları en geç on iş günü içerisinde öder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ürünlerin Tartımı ve Ürün Senedi

Tartım işlemleri ve sorumluluk

MADDE 21 – (1) Lisanslı depo işletmesi bünyesinde yeterli sayıda ve gerekli nitelikleri haiz tartıcıların istihdam edilmesi zorunludur. Depolanacak veya depolanmış ürünün tartılması ve ağırlığının tartım makbuzuyla belgelendirilmesi işlemleri, bu tartıcılar tarafından yapılır.

(2) Tartıcı olarak istihdam edilebilmek için, tartım aletlerinin özellikleri ve kullanımı konusunda Bakanlıkça veya Bakanlığın belirlediği mercilerce ya da tartım aletinin satım veya kurulumunu yapan ve Bakanlıkça uygun görülen yetkili firmalarca düzenlenen sertifika veya eğitim belgesine sahip olunması gerekir.

(3) Depolanacak veya depolanmış ürünlerin ayırım yapılmadan usulüne uygun olarak doğru bir şekilde tartılması ve belgelendirilmesi zorunludur. Bu hükme aykırı davrandığı tespit edilen tartıcılar hakkında gerekli hukuki işlemler yapılır ve cezai işlemlerin uygulanması amacıyla ilgili yerlere bildirimde bulunulur.

(4) Ambalajlı ürünlerin net ağırlığı tespit edilirken Bakanlıkça belirlenen esasa göre; böyle bir esas belirlenmemiş ise borsaca tespit edilen teamüllere göre hareket edilir.

(5) Tartıcı, tartım işlemleri ve araçlarının mevzuata uygun, düzenli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve kullanılmasına engel teşkil edebilecek hususları derhal lisanslı depo işletmesine bildirmekle yükümlüdür.

(6) Tartımın, usulüne göre ve doğru şekilde yapılmamasından veya tartım makbuzunun düzenlenmemesinden tartıcıyla birlikte lisanslı depo işletmesi de sorumludur.

Tartım makbuzu

MADDE 22 – (1) Depolanacak veya depolanmış ürünler için yapılan tartımlarda tartım makbuzunun düzenlenmesi zorunludur. Tartım makbuzu aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Ürün Tartım Makbuzu" başlığı,
- b) Lisanslı depo işletmesinin ticaret unvanı,
- c) Mudinin ismi ve adresi,
- ç) Tarih ve seri numarası,
- d) Belgenin kaçınıcı nüsha olduğu ve "ciro edilemez" ibaresi,

- e) Tartımı yapılan ürün,
 - f) Ürünün depoya girişinde veya çıkışında tartıldığını gösteren ibare,
 - g) Ürünün brüt ve net ağırlığı,
 - ğ) Tartımın ilgili mevzuat hükümlerine uygun yapıldığını belirten ibare ve tartıcının imzası ile tartım işlemine ilişkin varsa gerekli görülen açıklamalar,
 - h) Ürünün çeşidine göre Bakanlıkça belirlenen diğer bilgiler.
- (2) Tartım makbuzu, en az iki nüsha olarak düzenlenir ve nüshalardan biri mudiye verilir, diğeri ise dosyasında muhafaza edilir.

Ürün senedi

MADDE 23 – (1) Lisanslı depo işletmesince, teslim ve kabul edilen ürün için kıymetli evrak niteliğinde ürün senedi düzenlenir. Bu teslim, satış değil vedia anlamındadır.

(2) Ürün senedi, nama veya emre yazılı olarak ciro edilebilir veya edilemez şeklinde düzenlenir, teminat olarak verilebilir.

(3) Bütün basılı ürün senetlerinin bir adet sureti olur ve suretler açık ve belirgin bir şekilde basılı veya damgalı olarak "Surettir-Ciro Edilemez" ibaresini taşır.

(4) Aynı ürüne ait veya aynı seri numaralı birden çok ürün senedi ile düzenlenip iptal edilmemiş ürün senedinin temsil ettiği ürünün bir bölümü veya tamamı için başka bir ürün senedi düzenlenemez.

(5) İlgili mevzuatına göre analiz ve sınıflandırılması yapılmayan veya analiz ve sınıflandırmaya ilişkin itiraz süreci sonuçlanmayan ürüne ilişkin ürün senedi düzenlenemez.

(6) Ürün senedi, tartım makbuzu, analiz ve sınıflandırma belgesi ile delil niteliğini haiz diğer belgeler ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir ve bu belgeler mevzuatla aksi öngörülmedikçe ürünün aynı miktar, tür, sınıf ve kalitede mudiye geri verilmesini garanti eder.

(7) Ürün senedine ilişkin, Kanun ve bu Yönetmelikte öngörülmeyen durumlarda Türk Ticaret Kanununda düzenlenen makbuz senedine ilişkin hükümler uygulanır.

(8) Elektronik ürün senedine ilişkin, 12/11/2011 tarihli ve 28110 sayılı Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Ürün senedinin içeriği

MADDE 24 – (1) Ürün senedi aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) "Ürün Senedi" başlığı,
- b) Lisanslı depo işletmesinin unvanı, lisans numarası ve adresi,
- c) Ürünün depolandığı deponun numarası ve yeri,
- ç) Tarih ve seri numarası,
- d) "Nama/Emre Yazılı" ve "Ciro Edilebilir/Ciro Edilemez" ibareleri,

e) "Kredi/Avans Karşılığı Teminat Alınmıştır" ibaresi ile ürün senedi karşılığında kredi kullanılmışsa veya avans alınmışsa teminatı alan kuruluşun unvanı,

f) Mudinin ismi,

g) Ürünün, gün, ay ve yıl olarak depolama tarihi ile depolanabileceği son tarih,

ğ) Lisanslı depo işletmesinin, lisanslı depo ücret tarifesi çerçevesinde ücretlerini talep etme hakkına sahip olduğuna ve ürün senedinin alım satım ve depodan teslim alınması aşamasında ücretlerin tahsil edilerek lisanslı depo işletmesine ödeneceğine dair açıklama,

h) Unvanı yazılı lisanslı depo işletmesinde depolanan ürün için çıkarıldığı; ürünün, analiz ve sınıflandırma işleminin ürün standardına göre yetkili sınıflandırıcılar tarafından yapıldığı, 15 inci maddede belirtilen rizikolara karşı sigortalandığı ve azamî depolama süresini geçmemek, depolama ücretini ödemek ve orijinal veya doğru olarak ciro edilmiş senedi ibraz etmek şartıyla depodan geri alınabileceği ibareleri,

ı) Analiz ve sınıflandırma belgesinin tarihi ve nosu ile ürünün ağırlığı,

i) Ciro işlemi için boş alan,

j) Ürün senedini imzalamaya yetkili kişi ya da kişilerin imzası,

k) Ürünün çeşidine göre Bakanlıkça belirlenen diğer bilgiler.

(2) Bakanlık, ürün senedini matbu olarak düzenlemeye yetkilidir.

Ürün senedinin şekli ve basımı

MADDE 25 – (1) Ürün senetleri, birbirini takip eden seri numaralı ve varsa lisanslı depo işletmesinin logosunu taşıyacak şekilde, giderleri lisanslı depo işletmesince ödenmek üzere filigranlı ya da özel kağıtlara Bakanlıkça bastırılır ve lisanslı depo işletmesine tutanakla teslim edilir.

Ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişiler

MADDE 26 – (1) Ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişi ya da kişilerin isimleri ile orijinal imzaları ticaret siciline tescil edilir. Ayrıca bu durum, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirilir. İmzaya yetkili kişilerde herhangi bir değişiklik olduğu takdirde aynı usul izlenir.

(2) Ürün senedinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesinden, senedi imzalayanlarla birlikte lisanslı depo işletmesi de sorumludur.

Ürün senetlerinin teminat olarak gösterilmesi

MADDE 27 – (1) Ürün senetleri, teminat olarak gösterilebilir. Kredi veya avans karşılığında teminat olarak gösterilen ürün senedi, borcun vadesinde ödenmemesi halinde kredi veya avans veren kuruluşun yazılı talebi üzerine mudiye bilgi verilerek kaydıyla borsada satılır. Bunun için, Kanunun 33 üncü maddesi hükmü gereği mudinin yazılı izninin ürün senedinin teminat olarak gösterilmesinden önce alınması gerekir.

(2) Birinci fıkraya göre yapılan satışa ilişkin masraflar ile tahakkuk eden depolama ücreti düşüldükten sonra, borsa veya takas hizmetlerini sunan yetkili kuruluş tarafından satış bedelinin mudinin kredi ve/veya avans veren kuruluşa olan borcunu karşılayacak kısmı bu kuruluşların, kalan kısmı ise mudinin hesabına yedi iş günü içinde aktarılır.

Ürün senetlerinin zayi olması, haczi ve iptali

MADDE 28 – (1) Ürün senedinin kaybolması veya zarar görmesi halinde ürün senedi sahibi, Türk Ticaret Kanununun makbuz senedinin kaybolmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde mülkiyetin tespiti için mahkemeye başvurur. Mahkeme kararına istinaden lisanslı depo işletmesince yeni bir ürün senedi düzenlenir.

(2) Ürünlerin haczi, yetkili mercilerin talebi üzerine bu ürünleri temsil eden ürün senedinin haczi suretiyle olur.

(3) Depodan geri alınan ürünü temsil eden ürün senedi, lisanslı depo işletmesince iptal edilir. Kısmî teslimatlarda, mevcut ürün senedi iptal edilerek geri alınmayan kısım için yeni bir ürün senedi düzenlenir.

(4) Mudi, masraflarını karşılamak ve mevzuata uygun olmak kaydıyla, düzenlenen ürün senedinin kısımlara ayrılmasını isteyebilir. Bu takdirde, lisanslı depo işletmesince mevcut ürün senedi iptal edilir ve her kısım için ayrı ürün senedi düzenlenir.

(5) İptal edilen ürün senetleri, asıllarına iptal damgası basılmak suretiyle mevzuatta öngörülen süre boyunca saklanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Haklar ve Yükümlülükler

Lisanslı depo işletmesinin hak ve yükümlülükleri

MADDE 29 – (1) Lisanslı depo işletmesinin hakları şunlardır:

- a) Bakanlıkça onaylı ücret tarifeleri çerçevesinde ücret talep etmek,
- b) Ücreti ödenmemişse, depolanmış ürün üzerinde hapis hakkını kullanmak,
- c) Kanunda ve ikincil düzenlemelerinde belirtilen durumlarda ürünlerin depolanmasını reddetmek,
- ç) Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen diğer hakları kullanmak.

(2) Lisanslı depo işletmesinin yükümlülükleri şunlardır:

- a) Lisans şartlarının korunması ve sürdürülmesi için gerekli tedbirleri almak ve bu şartların kaybedilmesi hâlinde durumu derhal Bakanlığa bildirmek,
- b) Depolama hizmetlerinde ve görevlerinde itinalı davranmak, kişiler arasında ayırım yapmamak, depolanmış ürünün korunmasında gerekli dikkat ve özeni göstermek ve bu hususlarla ilgili her türlü tedbiri almak,
- c) Kanun ve ikincil düzenlemelerinde aksine bir hüküm olmadıkça teslim alınan ve depolanan ürün karşılığında ürün senedini ve diğer belgeleri düzenlemek,
- ç) Mudinin talebi üzerine, ürünü gecikmeksizin teslim ve ürün senedini iptal etmek,
- d) Borsaya ürün senetleriyle ilgili bilgi akışını düzenli olarak sağlamak, borsanın talebi hâlinde inceleme ve kontrolüne izin vermek, gerektiğinde kendi kayıtlarını borsa kayıtlarıyla teyit etmek,

- e) Ücret tarifelerine uygun davranmak ve mudiler arasında ayırım yapmamak,
- f) Kanunda ve bu Yönetmelikte öngörülen kayıt ve defterleri tutmak,
- g) Doğrudan Bakanlıkça veya denetim sırasında istenecek bilgi, belge ve raporları vermek, Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Bakanlıkça verilen diğer görevleri yapmak ve talimatları yerine getirmek,
- ğ) Piyasadaki gelişmeleri izlemek ve teminat tutarının yeterliliğini kontrol etmek, teminat tutarının artırılmasının gerektiği durumlarda derhal Bakanlığı bilgilendirmek,
- h) Kanun ve ikincil düzenlemelerindeki bildirim yükümlülüklerini süresinde yerine getirmek,
- ı) Düzenli olarak depolardaki ürün miktarı ile bunları temsilen çıkarılan ürün senetleri ve diğer defter ve kayıtları karşılaştırmak suretiyle stok kontrolü yapmak, tutarsızlık olması halinde bunun nedenlerini araştırmak ve önemli durumlarda Bakanlığa derhal bilgi vermek,
- i) Kanun ve ikincil düzenlemelerinde öngörülen diğer hükümlere uymak.

Teslim yükümlülüğü ve hapis hakkı

MADDE 30 – (1) Lisanslı depo işletmesi, mudinin talebi üzerine, hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça derhal ürünü teslim eder. Ancak, lisanslı depo işletmesinin, lisanslı deposundaki ürün üzerinde, bu ürünleri kabul etme, depolama, depolama öncesi ve sonrası işlemler ile teslim de dahil olmak üzere gerçekleştirdiği hizmetlerden doğan alacağı karşılığındaki hapis hakkı saklıdır.

(2) Lisanslı depo işletmesi, ürün senedi ile kimlik ve imza dahil ürün senedini ibraz eden mudiye veya mudinin yetkili temsilcisine ilişkin mümkün olan tüm kontrolleri gerek kendi ve gerekse borsa kayıtlarından ya da Elektronik Kayıt Kuruluşu tarafından kurulan ve işletilen veri tabanı üzerinden yaparak ürünü teslim eder.

(3) Ürünler, depolandıkları lisanslı depolardan teslim edilir. Ancak, mudinin talebi üzerine, lisanslı depo işletmesi kendi vasıtalarıyla veya anlaşmalı bulunduğu işletmeler aracılığıyla ücreti mukabilinde ürünün istenen yerde teslimini sağlayacak nakliye hizmeti sunabilir.

Fire

MADDE 31– (1) Depolanmak üzere kabul edilen ürünün aynı miktar ve kalitede geri verilmesi esastır. Ancak, nitelik, çeşit, tür, depolama süresi ve koşulları ile iklim veya bölgesel ya da diğer bazı etkenlere göre üründe doğası gereği değişen oranda fire olabilir.

(2) Fire oranları, depolama dönemi öncesinde lisanslı depo işletmesi tarafından deponun bulunduğu yerdeki ticaret odası ve/veya borsasının görüşü ile Bakanlığın onayı alınmak suretiyle düzenlenen fire tarifesinde gösterilir.

(3) Fire tarifesinde belirlenen sınırlar içinde depolanan ürünlerde meydana gelen fire karşısında lisanslı depo işletmesi;

a) Depoya kabul edilen ürünü, ürünün niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak hesaplanan bedeli mukabilinde aynı miktarda teslim edebilir,

b) Depoya kabul edilen ürünü fire tarifesinde belirlenen fire oranını düşerek geri verebilir.

(4) Diğer ürünlerle karıştırılmadan depolanan ürün teslim edilirken, teslim edilen bu ürünün miktarında meydana gelebilecek kayıp, fire tarifesinde belirlenen sınırları aşmamalıdır.

(5) Fire tarifesine ilişkin bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, lisanslı depo ücret tarifesine dair hükümler uygulanır.

Zararın tazmini

MADDE 32 – (1) Bozulan, zayi olan, nitelik kaybına uğrayan ya da fire miktarı fire tarifesinde belirlenen sınırları aşan ürünün bedeli sigorta kapsamında ödenemiyorsa, mudinin başvurusu üzerine lisanslı depo işletmesi, aynı nitelik ve miktardaki ürünü başvuru tarihinden itibaren en geç yedi iş günü içinde temin ederek teslim eder ya da başvuru tarihinde borsada oluşmuş fiyatı, bu tarihte fiyat oluşmamış ise başvuru tarihinden önceki son beş işlem gününde borsada oluşmuş fiyatların ortalaması esas alınmak üzere hesaplanacak bedelin % 5 üzerindeki bir tutarı öder. Bu durumda, ilgili ürüne ilişkin ürün senedi iptal edilir ve ürün lisanslı depodan çıkarılır.

(2) Bu maddeye göre tazmin edilemeyen mudi zararları hakkında, 21/12/2005 tarihli ve 26030 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Ürünün azami depolama süresi ve geri alınmayan ürünlerin satışı

MADDE 33 – (1) Ürünün azami depolama süresi 24 ayı geçmemek üzere ürünün çeşidine göre Bakanlıkça belirlenir. Ürünün son depolama tarihine kadar geri alınması gerektiği, aksi takdirde ürün senetlerinin lisanslı depo işletmesince satılabileceği hususu, mudiye veya yetkili temsilcisine lisanslı depo işletmesi tarafından son depolama tarihinden kırk beş gün önce bildirilir.

(2) Son depolama tarihine kadar geri alınmayan ürünler, lisanslı depo işletmesince borsada satılabilir. Bu durumda, depolama ücreti ve diğer masraflar satış bedelinden düşülerek geri kalan tutar yedi iş günü içinde ilgiliye ödenir. Bu fıkra uyarınca borsada satılan ürünlere ilişkin düzenlenen ürün senetleri, lisanslı depo işletmesince derhal iptal edilerek mudiye ve borsaya bilgi verilir.

Ayırım yapma yasağı

MADDE 34 – (1) Ürünün depolanmak üzere kabulünde veya depolanması sürecinde, depolama hizmetleri ile lisanslı depo işletmesi imkânlarından yararlanılmasında ve ücret tarifelerinin uygulanmasında kişiler arasında ayırım yapılamaz.

Yasak faaliyetler

MADDE 35 – (1) Lisanslı depo işletmeleri, mevzuatla ve mudî tarafından izin verilmedikçe kendilerine tevdi olunan başkalarına ait ürünler üzerinde hiçbir şekilde alım, satım, rehin gibi tasarruflarda bulunamaz, ürünlerin niteliklerini değiştirecek herhangi bir işlem yapamaz.

Çalışma saatleri

MADDE 36 – (1) Lisanslı depo işletmesi, hukuken geçerli bir mazeret olmadıkça, iş günlerinde sekiz saatten az olmamak üzere faaliyet göstermek zorundadır. İlgili mevzuata uygun olmak kaydıyla, bu günler dışında da faaliyet gösterilebilir.

Kimlik kartı

MADDE 37 – (1) Lisanslı depo işletmesi personeline, isim ve görevini belirten fotoğraflı bir kimlik kartı verilir. Çalışma saatlerinde, personele verilen kimlik kartlarının görünür bir şekilde personelin üzerinde bulunması zorunludur.

Teşhir

MADDE 38 – (1) Lisans, lisanslı depo ücret, prim ve indirim ile fire tarifeleri, sözleşme yapılan borsa, sigorta şirketi ve yetkili sınıflandırıcıların listesi, çalışma saatleri çizelgesi ile mevzuatla veya Bakanlıkça gerekli görülen diğer hususlar, lisans askıya alınmadığı veya iptal edilmediği sürece, lisanslı depo işletmesinin kolayca görülebilecek bir yerinde teşhir edilir.

Tarifeler

MADDE 39 – (1) Lisanslı depo ücret tarifesi, işletmenin yönetim kurulunca belirlenir ve Bakanlığın onayına sunulur. Bakanlıkça onaylanan ücret tarifesi ve tarifedeki değişiklikler Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanır ve yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer. Lisanslı depo ücret tarifesinde, yürürlük tarihinden itibaren altı ay geçmedikçe, yeni değişiklik talebinde bulunulamaz. Yeni tarife, tarifenin yürürlüğe girmesinden sonra depolanan ürünler için geçerli olur.

(2) Prim ve indirim tarifesi, işletmenin yönetim kurulunca belirlenir ve borsanın görüşü alınarak Bakanlığın onayına sunulur. Bu tarife ve tarifedeki değişiklikler ancak Bakanlık onayından sonra geçerli olur.

(3) Lisanslı depo işletmesi, lisanslı depo ücret tarifesi çerçevesinde ücret talep edebilir. Depolanan ürüne, ürünün depolandığı tarihte yürürlükte bulunan ücret tarifesi uygulanır.

(4) Lisanslı depo ücret tarifesinde, depolama hizmetinin kapsamında hangi hizmetlerin yer aldığı ve bunların ücretleri açıkça belirtilir.

(5) Tarifeler düzenlenirken, ücretlerin çok yüksek, sebepsiz ve gerekçesiz olmamasına ve ayrımcı yapıda bulunmamasına dikkat edilir.

(6) Ürün senedinin satıldığı veya devredildiği güne kadar tahakkuk eden depolama ücretleri, lisanslı depo ücret tarifesi çerçevesinde borsa veya takas hizmetlerini sunan yetkili kuruluş tarafından satış bedelinden mahsup edilerek izleyen ilk beş iş gününde ilgili lisanslı depo işletmesinin hesabına aktarılır.

(7) Ürünün lisanslı depodan teslimi sırasında, ürüne ilişkin tahsil edilmemiş depolama ücretleri de ürün teslim edilmeden önce tahsil edilir.

(8) Bakanlık, mevzuatla belirlenen diğer ücretlerin tahsilinde de altıncı fıkrada belirlenen usulün uygulanmasını kararlaştırabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Defter ve Belgeler

Defter ve kayıtlar ile bunların muhafazası

MADDE 40 – (1) Lisanslı depo işletmesince ürün senedi defteri tutulur. Bu deftere düzenlenen ve iptal edilen ürün senetlerinin tarih ve numarası ile Bakanlıkça uygun görülecek diğer hususlar kaydedilir.

(2) Lisanslı depo işletmesinin diğer mevzuata göre tutmak zorunda olduğu yasal defterlere ilişkin hükümler saklıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilenlerin dışında ihtiyaç duyulacak diğer defterler, lisanslı depo işletmesince tutulabilir. Ancak, tutulması Bakanlıkça gerekli görülecek diğer defterlerin kullanılması zorunludur.

(4) Lisanslı depoya giren ve çıkan ürünlerin, teslim alındığı ve teslim edildiği tarihe, net ağırlığı ve sınıfına, depolandığı yer ve depo numarasına, mudisine ve alınan ücretler ile Bakanlıkça uygun görülecek diğer hususlara ilişkin kayıtların tutulması zorunludur.

(5) Elektronik ortamda tutulanlar da dahil defterler, sigorta poliçeleri, iptal edilen ürün senetleri, depolama kayıtları ile diğer tüm kayıt ve belgeler lisanslı depo işletmesince on yıl müddetle saklanır. Ayrıca, bu kayıt ve belgelerin korunmasına ve yedeklenmesine yönelik gerekli önlemler alınır.

Kayıt ve defterlerin tutulma şekli ve usulü ile tasdiki

MADDE 41 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen defterler, ciltli ve sayfaları müteselsil sıra numaralı olur. Bu defterler, elektronik ortamda da tutulabilir. Bu takdirde bunların çıktıları ay sonunda tasdikli müteharrik yapraklar kullanılarak alınır. Defter çıktıları, yıl sonunda ciltlenerek veya dosyalanarak muhafaza olunur.

(2) Defter ve kayıtların, Türkçe olarak tam ve doğru bir şekilde tutulması ve mürekkeple veya elektronik cihazlarla yazılması zorunludur. Defter ve kayıtlarda yanlışlık yapılması halinde, düzeltmeler ancak yanlışlığın okunacak şekilde çizilmesi ve üstüne veya yan tarafına doğrusu yazılması suretiyle yapılabilir.

(3) Defterlere geçirilen bir kayıt kazınmak, çizilmek veya silinmek suretiyle okunamaz bir hale getirilemez. Defterlerde, kayıtlar arasında usulen yazılmaya mahsus olan satırlar çizilmeksizin boş bırakılmaz ve atlanamaz. Ciltli defterlerde, defter sayfaları koparılamaz. Tasdikli müteharrik yapraklarda bu yaprakların sırası bozulamaz ve bunlar yırtılamaz.

(4) Ürün senedi defteri noter, 40 ıncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen diğer defterler ise işletme merkezinin bulunduğu ildaki Bakanlık ticaret il müdürlüğü tarafından kullanılmaya başlanmadan önce sayfa numaraları verilmek ve kaç sayfadan ibaret olduğu belirtilmek suretiyle onaylanır.

Bakanlıkça istenilen rapor ve belgeler

MADDE 42 – (1) Lisanslı depoculuk faaliyetlerine ilişkin Bakanlıkça istenilen her türlü rapor ve belge, lisanslı depo işletmesince Bakanlığa sunulur.

(2) Lisanslı depo işletmesi, her yılın Mart ayı sonuna kadar işletmesine ilişkin faaliyet raporunu ve bağımsız denetimden geçmiş veya yeminli mali müşavirlerce onaylanmış malî tablolarını Bakanlığa gönderir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim, İdari Yaptırımlar ve Sorumluluk

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 43 – (1) Bakanlık;

a) Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, lisanslı depoculuk faaliyeti gösterecekler lisans vermeye, bu lisansları askıya almaya veya iptal etmeye, lisans sahiplerinin görev ve sorumluluklarını belirlemeye, bunları sınıflandırmaya, tüm işlem ve hesaplarını, varlıklarını denetlemeye veya denetletmeye,

b) Kanuna ve bu Yönetmeliğe aykırılık durumunda; mudilerin menfaatinin korunması, işlem ve faaliyetlerin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesini teminen gerekli gördüğü tedbirleri almaya, talimat vermeye ve tasarruflarda bulunmaya,

c) Kanunun ve bu Yönetmeliğin uygulanması ve lisanslı depoculuğun geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan komisyon ve çalışma grupları oluşturmaya,

ç) Kanunun 31 inci maddesi çerçevesinde ilgili bakanlıkları, kamu veya özel kuruluşları çalışma ve uygulamalara katılmaya, işbirliği ve katkı sağlamaya davet etmeye,

d) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında öngörülen diğer iş ve işlemleri yerine getirmeye, görevli ve yetkilidir.

Bakanlık denetimi

MADDE 44 – (1) Lisanslı depo işletmeleri, Bakanlığın gözetim ve denetimine tâbidir. Bakanlık, lisanslı depo işletmelerinin işlemlerini, defterlerini, kayıtlarını, belgelerini ve hesaplarını denetlemeye veya denetletmeye yetkilidir. Bakanlık, ihtiyaca göre denetimlerde yardımcı olmak üzere teknik personel de görevlendirebilir ve ilgili bakanlık veya kuruluşların denetime katılmalarını veya yardımcı olmalarını talep edebilir.

(2) Lisanslı depo işletmelerinin yönetici ve personeli, denetim elemanlarının işletme ve tesislere girişlerine engel olmamaya ve denetim elemanlarına; para, mal ve para hükmündeki kağıtları, ürünleri, kıymetli evrakı, kayıt ve defterleri gizli de olsa göstermeye, incelemede yardımcı olmaya, istenilen bilgileri eksiksiz ve gerçeğe uygun olarak vermeye ve diğer her türlü yardımı ve kolaylığı göstermeye mecburdur.

Lisansın askıya alınması ve iptali ile diğer idarî tedbirler

MADDE 45 – (1) Mudilerin menfaatlerinin korunması ve lisanslı depoculuk faaliyetinin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesini teminen fiilin önem ve mahiyetine göre aşağıda belirtilen tedbirler Bakanlıkça alınabilir:

a) Uyarı: Lisanslı depo işletmesine uyarıyı gerektirecek hususların verilen süre içinde giderilmesinin Bakanlık tarafından yazılı olarak bildirilmesidir. Uyarıyı gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) 8 inci maddede belirtilen lisans koşullarından birini veya birkaçını kaybetmek veya yerine getirememek,

2) Kanun ve ikincil düzenlemelerinde belirtilen askıya alma ya da iptal kapsamına girmeyen hususlara aykırı davranmak veya eksik hususları gidermemek,

3) Mudinin talebine rağmen ürünü teslim etmemek,

4) Bakanlık talimatlarına riayet etmemek.

b) Lisansın askıya alınması: Lisanslı depo işletmesi faaliyetlerinin bir veya birkaçının ya da tamamının azami bir yıl süreyle durdurulmasıdır. Lisansın askıya alınmasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Lisanslı depoculuk faaliyetini durdurmak,

2) Lisansın askıya alınmasını talep etmek,

3) Lisanslı depo işletmesi yeterliliğini kaybetmek,

4) Cezai sorumluluğu gerektiren hususları saptanmak,

5) Bakanlığın uyarısına rağmen aykırılıkları veya eksiklikleri gidermemek,

6) Sağlığı olumsuz etkileyecek düzeyde tarımsal ilaçlar ile kir ve benzeri maddelere maruz kalmış tarım ürünlerini bilerek depoya kabul etmek ve/veya bunları depodaki diğer ürünlerle karıştırmak,

7) Menfaat temin etmek üzere, ürün senedinin temsil ettiği miktar ve kalitenin altında ürün teslim etmek ve/veya teslim alınan ürünün kalite özelliklerini ve standardını ürün senedinde farklı göstermek,

8) Kasıtlı olarak, ürünün tartımı, depolanması, teslimi ve diğer depolama hizmetlerinde yanıltıcı ve gerçeğe aykırı işlemler yapmak,

9) Lisanslı depoya teslim edilmeyen ürün için veya teslim edilen ürün miktarının üzerinde veya altında ürün senedi düzenlemek,

10) Ürün senedini iptal etmeden bu senedin temsil ettiği ürünün depodan çıkışına izin vermek,

11) Mevzuata aykırı bir şekilde, ürünler üzerinde alım satım ve rehin gibi tasarruflarda bulunmak ve/veya ürünlerin niteliklerini değiştirecek herhangi bir işlem yapmak,

12) Stok kayıtlarını usulüne uygun tutmamak,

13) Depolama hizmeti dışındaki diğer faaliyetler ile ortak olmaya ilişkin 48 inci maddede belirtilen hükümlere aykırı davranmak,

14) Tasfiye kararı almak veya tasfiye sürecine girmek ya da hakkında iflas kararı verilmek.

c) Lisansın iptal edilmesi: Lisansın Bakanlık tarafından iptal edilmesidir. Lisansın iptal edilmesini gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Lisansın iptalini talep etmek,

2) Askı süresi içinde aykırılıkları veya eksiklikleri gidermemek.

(2) Bakanlık, yaptığı bir tespit veya denetim sonucunda, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin yanı sıra işin mahiyet ve aciliyetini gözeterek işletmenin mevcut yönetimini feshe ve yerine en fazla bir yıla kadar görev yapmak üzere geçici yönetim kurulu atamaya ya da yetkili mahkemeye başvurarak kayyım atanması talebinde bulunmaya, işletmenin ve ortaklarının mal varlıklarına, hak ve alacaklarına tedbir veya el konulması, tasarruf yetkisinin kısmen veya tamamen kaldırılması, zapt edilmesi, bunların bir tevdi mahalline yatırılması için yetkili sulh ceza mahkemesine başvurmaya ve tasfiye etmeye yetkilidir.

(3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen tedbirlerin uygulanması, Kanunda öngörülen diğer müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez. Ayrıca, bu tedbirlerin uygulanması sırasında kanuni takip gerektiren durumlarla karşılaşırsa bu durum derhal ilgili mercilere bildirilir.

(4) Faaliyetleri durdurularak lisansı askıya alınan veya iptal edilen lisanslı depo işletmesi, depolamak üzere ürün kabul edemez.

(5) Lisanslı depo işletmesi, lisansın askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda derhal mudilere bir ihtar göndererek durumu bildirir ve mudilerin ödemesi gereken depolama ücretini tahsil ettikten sonra ürünleri mudiye teslim eder. Söz konusu bildirim yapıldığı tarihten itibaren otuz günlük süre geçmeden depolama hizmetlerine son verilemez.

Lisanslı depo işletmesi ve çalışanlarının hukukî ve cezaî sorumluluğu

MADDE 46 – (1) Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun davranmayan veya yükümlülüklerini yerine getirmeyen lisanslı depo işletmesinin malik, yönetici ve personeli, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan dolayı, lisanslı depo işletmesiyle birlikte sorumludur.

(2) Lisanslı depo işletmesinin malik, yönetici ve personeli, işletmenin işlem ve faaliyetleri ile para ve mallarına, ürün ve ürün senetlerine, evrak, rapor, hesap, kayıt ve defterleri ile diğer başka belgelere ilişkin işledikleri suçlardan dolayı cezai sorumluluk bakımından kamu görevlisi sayılır. Lisanslı depo işletmesince düzenlenen evrak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun tatbiki bakımından resmî evrak olarak kabul edilir.

(3) Lisanslı depo işletmesinin malik, yönetici ve personeli, Kanunun 34 üncü maddesinde gösterilen fiil ve hareketlerinden dolayı cezai sorumluluk taşır ve haklarında aynı maddede öngörülen cezalar uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Vadeli piyasalarda ürün senedi kullanımı ve ürün teslimi

MADDE 47 – (1) Lisanslı depo işletmesi, vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören kontratlarda ürün teslimi şartı varsa, bu borsalarla yapacağı sözleşme çerçevesinde, ürün senedi vasıtasıyla bu kontratlardaki ürün teslim yükümlülüğünün yerine getirilmesi ve lisanslı deponun ürün dağıtım ve teslim noktası olması görevlerini üstlenebilir.

Depolama hizmeti dışındaki diğer faaliyetler ve ortaklık

MADDE 48 – (1) İlgili mevzuatına uygun olmak, şirket esas sözleşmesinde gösterilmek ve Bakanlıktan izin alınmak kaydıyla, lisanslı depo işletmesi; tarımsal faaliyetlerde bulunabilir, lisanslı depoculuğa konu ürünleri belirlenen limitler içinde alıp satabilir veya depolanmaya uygun nitelikteki temel ve işlenmiş tarım ürünlerine dayalı ya da ilişkili ticaret, antrepoculuk, taşıma ve nakliyecilik ile sigortacılık yapabilir, yurt içinde ve dışında sanayi tesisi, fabrika, imalathane, depo, satış mağazası ve şubeler kurabilir, açabilir, kiralayabilir ve işletebilir, işleme, kurutma, ayıklama ve benzeri diğer konularda faaliyet gösterebilir ve bu konularda faaliyet gösteren şirketler ile borsaya ortak olabilir.

(2) Bilançodaki öz kaynağın, depolama kapasitesine tekabül eden ürünün rayiç bedelinin altına düşmemesi ve Bakanlıktan izin alınması kaydıyla, lisanslı depo işletmesi kurduğu veya iştirak ettiği şirketlere, aynı veya nakdi sermaye koyabilir veya bu şirketlerin sermaye artırımlarına iştirak edebilir, bunların pay senetlerini ve sermaye paylarını ya da intifa senetlerini satın alabilir veya aynı sermaye olarak kendi sermaye artırımlarında kullanabilir.

(3) Şirket esas sözleşmesi, ortakları ve ortaklık paylarının değişikliği Bakanlık iznine tâbidir.

(4) Pay devirlerinde, payları devralacak gerçek ve tüzel kişilerin 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında sayılan şartları haiz olması gerekir.

Tebliğat

MADDE 49 – (1) Lisanslı depo işletmesinin Kanun ve ikincil düzenlemelerine göre yapacağı bildirimlerde, aksi belirtilmedikçe, 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır. Nihai mudinin ve adresinin tespitinde, borsa kayıtlarından da yararlanılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelik ile;

a) 8/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Yönetmeliği,

b) 8/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Pamuk Lisanslı Depo Yönetmeliği,

c) 2/8/2006 tarihli ve 26247 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Fındık Lisanslı Depo Yönetmeliği,

ç) 4/12/2010 tarihli ve 27775 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Zeytin Lisanslı Depo Yönetmeliği,

d) 4/12/2010 tarihli ve 27775 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Zeytinyağı Lisanslı Depo Yönetmeliği,

yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Ürün ihtisas borsası faaliyete geçinceye kadar, yeterli teknik, kurumsal ve mali altyapıya sahip ticaret borsaları ürün senetlerinin alım satımı konusunda Kanunun 3 üncü ve 5174 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine göre Bakanlıkça yetkilendirilebilir. Yetkilendirilen ticaret borsaları hakkında, ürün ihtisas borsasına ilişkin bu Yönetmelikte öngörülen düzenlemeler uygulanır.

(2) Yetkilendirilmek üzere Bakanlığa başvuran ticaret borsasının yeterliliği, Bakanlıkça teknik ve/veya uzman kişilerden oluşturulan en az iki üyeden müteşekkil bir komisyonca incelenir. Komisyonun çalışmasına ilişkin hususlarda, 10 uncu maddede belirtilen komisyona ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Yetkilendirilen ticaret borsalarının, ürün senedine ilişkin işlemlerde, 8/1/2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticaret Borsalarına Tabi Maddeler ve Bu Maddelerin Alım veya Satımlarının Tescili Hakkında Yönetmeliğe göre alınacak tescil ücreti dışında başkaca bir ücret alınmaz.

(4) Denetime ilişkin 44 üncü madde hükümleri yetkilendirilen ticaret borsaları hakkında da uygulanır.

(5) Lisanslı depo işletmesinin birden fazla yetkilendirilmiş ticaret borsası ile sözleşme yapması durumunda, lisanslı depo teminatına, sigortaya, prim ve indirim ile fireye ilişkin yapılacak işlemlerde, sözleşme akdedilen borsalarda ilgili ürüne ilişkin oluşan ortalama fiyatların ortalaması baz alınır.

(6) Ürün senetlerine ilişkin alım satımın tescili, devir ile bedelinin ödenmesi, alıcı ve satıcı ile üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve alım satımına ilişkin diğer hususlar yetkilendirilen ticaret borsasının sorumluluğunda olup bu işlemler ile takas işlemlerinden doğan zararlar bu borsa tarafından tazmin edilir.

(7) Yetkilendirilen ticaret borsaları, ürün senetlerinin alım satımı konusunda Kanun ve ikincil düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla idari düzenlemeler yapabilir.

(8) İlk lisanslı depo işletmesine faaliyet izni verilmesi ve ticaret borsasının yetkilendirilmesi sonrasında, Fon yönetim kuruluna bu kuruluşları temsilen seçilecek/atanacak üyeler, mevcut Fon yönetim kurulunun üyelik süresinin sona ermesi akabinde oluşturulacak yeni Fon yönetim kurulunda görev yapmak üzere belirlenir.

Yürürlük

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

Resmi Gazete Tarihi: 08.01.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25694